

čarouné SLOVENSKO

ŽIVOTNÝ ŠTÝL → CESTOVANIE → ŠIKOVNÍ ĽUDIA → ZAUJÍMAVOSTI

APRÍL 2022

Ako smrdí medveď

S chatárkou z Bilíkovej chaty
o zážitkoch aj turistoch

- Horský priechod Čertovica
- NAJ motorkárske trasy
- V kráľovstve máp
- Ekodukty – zelené mosty

CESTOU *necestou*

4,10 €

U slovenského hobita → Návrat rysov → Kraslice v bavlnke

Kúpte si predplatné magazínu *Čarovné Slovensko*

*Spoznávajte krásu
našej krajiny po celý rok*

Každý predplatiteľ získa

- ◆ Nadčasový magazín, ku ktorému sa bude môcť vracieť opakovane, priamo do schránky
- ◆ Reportáže zo zaujímavých miest
- ◆ Tipy na výlety a túry
- ◆ Príbehy o šikovných Slovákoch a Slovenkách
- ◆ Unikátne fotografie z našej krajiny
- ◆ Praktické rady
- ◆ Sezónne recepty
- ◆ 20 % zľavu na kúpu knihy Čarovné Slovensko
- ◆ Všetko slovenské, o čom sa oplatí vedieť

Objednávajte na Hnkonto.sk alebo oskenujte QR kód

EDITORIÁL

Milí čitatelia,

nepoznám azda nikoho, kto by nemal rád staré fotografie. Keď som ako dieťa chodievala k starým rodičom, kredenc so šuplíkom plným čiernobielych záberov z rodinnej histórie bol mojou najobľúbenejšou zábavkou. „Rozprávaj,“ uprosila som vždy babku, aby mi vysvetlila, na koho sa pozerám a kde to je. Samozrejme, najradšej som mala tie zábery, kde boli moji najbližší, babka s dedkom, ktorých mladosť a zrelý vek som mohla spoznať len cez tie malé zažltnuté papiere. Jednu sériu fotografií mám v pamäti dodnes, bol na nich môj dedo pri výstavbe jednej z hlavných ciest v Nitre. Veľký statný chlap, s ktorým som takmer od rána do večera „mastila“ karty a lúštila krížovky, vzbudzoval pri mohutnom cestnom valci môj rešpekt, a vždy, keď som neskôr po tej ulici prechádzala, spomenula som si na tú fotku a predstavovala si organizovaný chaos a hluk, keď sa všetko ešte len rodilo. Presne tieto myšlienky mi prichádzali na um pri našom článku o horskom priechode Čertovica (nájdete ho na str. 12), aké to asi muselo byť stavať jednu z najvyššie položených ciest na Slovensku. Nehovoriac o tom, ako sa ľudia z okolitých obcí museli komplikovane presúvať predtým, než cesta vôbec vznikla. Historik Michal Ďurčo to pre Čarovné Slovensko opísal celkom presne – keď tade šli dva vozy, ten, čo šiel z kopca, musel upozorňovať, že ide, lebo ak by sa tam stretli, nemali by sa ako jeden druhému vyhnúť. Mohlo sa to skončiť aj tým, že jeden z vozov museli rozobrať, aby mohli prejsť okolo seba. Zaujímavé iste boli aj začiatky automobilovej dopravy na slovenskom území, ktoré sprevádzal doslova odpor bežných ľudí, bolo im cudzie pozeráť sa na čosi, čo rachotí a dymí, a cítili sa ohrození. Dopadlo to občas aj tak, že auto prechádzajúce dedinou obhádzali blatom a kameňmi. Prvé autá boli nielenže neskutočne hlučné, ale vírili prach, to bol obrovský problém, lebo ľudia sa domnievali, že prach z ciest môže byť jedným zo spúšťačov tuberkulózy. A tak začali vznikať prvé asfaltky. Dnes je automobilizmus normálnou súčasťou života, fenomén, s ktorým sa stretávame denne. Motivácie, prečo sadnúť do auta, sú rôzne, no my sme sa v tomto čísle Čarovného Slovenska venovali okrem iného aj tomu, kadiaľ ísť, aby vaša cesta mohla byť zážitkom. Tak príjemnú jazdu.

Róberta Karpinská, šéfredaktorka
roberta.karpinska@carovneslovensko.sk

*... aby vaša
cesta mohla byť
zážitkom.*

Sledujte nás na sociálnych sieťach

www.facebook.com/magazincarovneslovensko

www.instagram.com/carovne_slovensko
[#carovneslovensko](https://www.instagram.com/carovneslovensko)

Foto na titulke:
Shutterstock

8 Čarovné oko

Miesto na vaše unikátne fotografie z potuliek po Slovensku.

12 Cesta cez Čertovicu

Horský priechod Čertovica obľubujú nielen motorkári, ale všetci motoristi. Ponúka nádherné výhľady uprostred prírody, ale zaujímavý je aj príbeh okolo výstavby tejto cesty.

18 Krížom-krážom po Slovensku

Vyspovedali sme troch motorkárov, ktorí popri cestovaní našou krajinou stihajú robiť aj zaujímavé zábery. Po ktorých cestách jazdia najradšej a ktoré sú podľa nich najkrajšie?

26 Zelené mosty

Zvieratá migrujúce krajinou často nemajú kadiaľ prejsť, preto ochranári sledujú ich prirodzené trasy a pomáhajú im preklenúť určité úseky. Cez ekodukty i rôzne iné migračné objekty.

34 Ako smrdí medveď?

Je síce poruke, pár desiatok metrov od stanice lanovky na Hrebienku, ale i tak tam

môžete zažiť kúsok divočiny. Bilíkovu chatu vo Vysokých Tatrách môžete mať ako základný tábor, z ktorého vyrazíte vyššie k oblakom.

42 Výlet za mapou

Možno si myslíte, že ide o preklep a v nadpise malo byť „výlet s mapou“, ale nepomýlili sme sa. V Slovenskom múzeu máp sme sa dozvedeli, ako v minulosti pracovali kartografi, a tiež sme si vytvorili vlastnú krajinu z piesku.

48 U slovenského hobita

Liptov v sebe skrýva veľa neodhalených či len málo navštevovaných atrakcií, Liptovská Teplička patrí práve

medzi ne. K najväčším zaujíma-
vostiam patria malé „hobitie“
domčeky na kopci na konci
dediny.

56 Návrat rysov

Dokázal to, čo nikto iný – vrátiť
rysy narodené v zajatí naspäť
do divočiny. Ochránár Miloš
Majda o najefektívnejšom
spôsobe prinavracania mláďat
rysov zo zoo do prírody spraco-
val aj metodiku.

64 Poskladaný z riflí

Na stole je rozložených
niekoľko kúskov rôznych
odtieňov riflí a obraz, ktorý nám
vyrazil dych. Dóm sv. Alžbety
v Košiciach bol na nerozoz-
nanie od skutočnosti, už dva
mesiace na ňom kúsok za
kúskom pracuje umelec
Branislav Horváth.

70 Zuzka a jej ceruzka

„Vlastne som kreslila ešte skôr,
ako som spievala,“ priznáva
Zuzana Smatanová. Mnohí
ju poznajú ako speváčku
a hudobníčku, je však aj ilus-
trátorkou knihy. A nie hocijakej
– ide o knižné vydanie textov
piesní pre deti, ktoré napísal
Peter Nagy.

78 Ako Slovensko dostalo kolesá

Keď sa na Slovensku objavili
prvé autá a vo väčšom začali
jazdiť po uliciach, ľudia boli
nahnevani, občas ich
ohadzovali blatom alebo ka-
mením. Autá nechceli vidieť.

88 Čachtické Karpaty

Hoci tvoria podcelok Malých
Karpát, aj pre niektorých
zarytých milovníkov tohto

pohoria sú veľkou neznámou.
Pritom ich ozdobou je jeden
z najlepších malokarpatských
vyhladkových vrcholov.

98 Zdravie z prírody

Dub letný/zimný. Dlhovekosť
dubov ospevovali básne aj
piesne od staroveku, niektoré
sa dožívajú aj tisíc rokov. Dub
sa využíval aj ako zdroj liečivej
sily.

100 V moravskej „mackárni“

Malá pekárne na macesy
v Zlatých Moravciach je
celoslovenský unikát. Prežila
na rovnakom mieste zhruba
sto rokov a všetky režimy – na
rozdiel od ľudí, ktorých kultúru
reprezentuje.

106 Kraslice v bavlnke

A to doslova – Viera Slezáková
nám ukázala, ako na zdobenie
kraslic oblepovaním bavlnkou.
Na tejto technike je úžasné, že
je nenáročná na materiál. Stačí
vám lepidlo, vajíčka a bavlnky.

114 Zo sypárne chalúпка

Všetci im radili, aby staré sýpky
zbúrali. No Milan s manželkou,
srdcom i dušou pamiatkari,
vedeli, že to nie je ich „šálka
kávy“. Stáli si za svojím a uro-
bili dobre.

120 Hra s voskom i ohňom

Keď sme enkaustiku, výtvarnú
techniku starú tisíce rokov,
videli po prvý raz, vedeli sme,
že ju musíme vyskúšať. A než
sme bezhlavo zničili žehličku,
vyhľadali sme niekoho, kto
nám to môže ukázať. Umelkyňa
Ľubomíru Brigantová.

126 Regál

Prinášame aprílové novinky
a tipy z našich obchodov...

čarouné SLOVENSKO

Ročník VI., číslo 4, apríl 2022, mesačník

ŠÉFREDAKTORKA:
Róberta Karpinská

SPOLUPRACOVNÍCI:
Veronika Nichta Mráziková, Katarína Abeille, Júlia Čechová,
Juraj Červenka, Richard Filipko, Dan Himič, Zuzana Jurgová,
Soňa Košíková, Petra Spišáková

ZALOMENIE A DTP:
Martina Buzinkayová

OBRAZOVÁ REDAKTORKA:
Beta Hriadelová

ÚPRAVA OBRÁZKOV:
Vratko Tóth

FOTO:
Pavol Funtál, Peter Mayer,
Miroslava Spodniaková

E-MAILOVÁ ADRESA REDAKCIE:
magazin@carovneslovensko.sk

TELEFÓNNE ČÍSLO REDAKCIE: 02/48 238 301

TITULNÁ FOTOGRAFIA: Shutterstock
EDITORIÁL FOTO: Katarína Kincelová

SPOLUPRACOVNÍCI FOTO:
Viktor Beličák, Juraj Červenka, Peter Korček, Peter Kováč

ILUSTRAČNÉ FOTOGRAFIE:
Dreamstime, Shutterstock, TASR

mafra slovakia

VÝKONNÝ RIADITEL:
Vladimír Mužik, tel.: 02/48 238 100
RIADITELKA OBSAHU:
Monika Hujaková, tel.: 02/48 238 210
FINANČNÝ RIADITEL:
Martin Mráz, tel.: 02/48 238 200
OBCHODNÁ RIADITELKA:
Katarína Michalechová, tel.: 02/48 238 106
RIADITEL DIGITÁLNYCH MÉDIÍ:
Denis Schvarcz, tel.: 02/48 238 442
RIADITEL MARKETINGU, PR A EVENTOV
Ivan Netík, tel.: 02/48 238 141
OBCHODNÁ MANAŽÉRKA:
Zuzana Koleniková, tel.: 0917 624 365
e-mail: zuzana.kolenikova@mafraslovakia.sk
PREDPLATNÉ: tel.: 0948/987 958, 0917/238 238

e-mail: predplatne@mafraslovakia.sk
online: <http://predplatne.hnonline.sk>

MAFRA Slovakia, a.s., je druhým najsilnejším
vydavateľstvom na Slovensku.
Vydáva viac ako 50 printových titulov, prevádzkuje
14 webových portálov a internetovú televíziu.

ADRESA VYDAVATELSTVA:
MAFRA Slovakia, a. s.
Nobelova 34, 836 05 Bratislava
tel.: 02/48 238 100
IČO: 51 904 446

TLAČ: WALSTEAD MORAVIAPRESS s. r. o.,
U Póny 3061, Břeclav

PREDPLATNÉ NA 12 MESAČOV:
45,10 € s DPH
CENA JEDNEHO VÝTLAČKU: 4,10 €
VOLNÝ PREDAJ: Mediaprint-Kapa, Pressegrasso, a. s.
REGISTRAČNÉ ČÍSLO: EV 5560/17
ISSN 2585-8009

Nevyžadanú poštu redakcia nevracia.
© Copyright MAFRA Slovakia, a. s. Autorské práva sú vyhradené a vykonáva
ich vydavateľ. Autori článkov zverejnených v tomto vydaní si v zastúpení
vydavateľom vyhradzujú právo udeľovať súhlas na rozmnožovanie a na verejný
prenos článkov, ako aj na verejnú rozširovanie rozmnoženiny týchto článkov
v zmysle § 33 ods. 1 písm. a) a d) autorského zákona.
Vydavateľstvo MAFRA Slovakia, a. s., je súčasťou koncernu AGROFERT.
Odborným garantom magazínu Čarouné Slovensko je Asociácia cestovného
ruchu Slovenskej republiky.